

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 154/04-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. mája 2004 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., bytom H., zastúpenej advokátkou JUDr. J. P., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Humennom v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 1162/98, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 235/00, 4 Co 236/00 a 4 Co 632/02 a konaním súdneho exekútora Ľ. G., Exekútorský úrad, Ul. 17. novembra 2022, Čadca, v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Ex 4/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. februára 2004 doručená sťažnosť M. M., bytom H. (ďalej len „sťažovateľka), zastúpenej advokátkou JUDr. J. P., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu v Humennom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 1162/98, postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 235/00, 4 Co 236/00 a 4 Co 632/02 a konaním súdneho exekútora L. G., Exekútorský úrad, Ul. 17. novembra 2022, Čadca, v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Ex 4/01. Predmetom konania pred okresným súdom a krajským súdom bolo zaplatenie peňažnej sumy vyplývajúcej zo zmluvy o dielo, predmetom ktorej bola rekonštrukcia rodinného domu sťažovateľky a jej manžela.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že okresný súd na základe žaloby z 25. júna 1998 žalobcu L. G. (ako zhotoviteľa podľa zmluvy o dielo) rozhodol svojím rozhodnutím z 13. marca 2000 č. k. 11 C 1162/98-126, že žalovaní v prvom rade (T. M. – manžel sťažovateľky) a v druhom rade (sťažovateľka) sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 590 586 Sk so 17 % úrokom z omeškania od 9. februára 1998 do zaplatenia, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, zastavil konanie v časti 118 081 Sk a uložil žalovaným v prvom a druhom rade spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy konania vo výške 50 900 Sk do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Sťažovateľka ako žalovaná v druhom rade sa proti tomuto rozsudku odvolala a namietala predpojatosť konajúceho sudcu okresného súdu. Sťažovateľka namietala nesprávne označenie žalobcu, navrhovala posúdiť ako predbežnú otázku platnosť zmluvy o dielo uzavretú so žalobcom,

pretože žalobca konal v rozpore so „stavebným zákonom“, keď nemal osvedčenie o odbornej spôsobilosti, ďalej žalobca nesplnil povinnosť vykonať práce, na ktoré sa zaviazal, svojou firmou, nevedol stavebný denník. Podľa názoru sťažovateľky konajúcemu súdu uniklo, že stavba nebola dokončená a nezaoberal sa dostatočne ani otázkou skutočne vykonaných prác.

Podľa názoru sťažovateľky žalovaný v prvom rade (bývalý manžel sťažovateľky) nepodal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, pretože nemal záujem na vysporiadaní celej veci, pretože v nehnuteľnosti, na ktorej boli vykonané práce, ktorých zaplatenie je predmetom sporu na všeobecnom súde, býva v súčasnosti sťažovateľka a bezpodielové spoluvlastníctvo nemajú doteraz vyporiadané.

Krajský súd ako súd odvolací v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 235/00 a 4 Co 236/00 odvolaniu sťažovateľky vyhovel, avšak len vo vzťahu k jej osobe ako žalovanej v druhom rade a rozsudok bol v tejto časti zrušený. Sudca okresného súdu nebol vylúčený z prerokovania a rozhodovania veci. Vo vzťahu k žalovanému v prvom rade vyslovil názor, keďže nepodal odvolanie, že v pomere medzi žalovaným v prvom rade a žalobcom sú rozsudok a uznesenie o predbežnom opatrení právoplatné so zreteľom na to, že nie je postihnutý suspenziou právoplatnosti v zmysle § 206 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Podľa názoru sťažovateľky však v danom prípade u žalovaných v prvom a druhom rade išlo o nerozlučné procesné spoločenstvo, a teda odvolanie, ktoré podala sťažovateľka ako žalovaná v prvom rade, sa malo vzťahovať aj na žalovaného v druhom rade.

Proti žalovanému v prvom rade T. M. bola začatá exekúcia vo výške 590 586 Sk s prísl., teda v celej výške a 6. marca 2001 vydal súdny exekútor L. G. upovedomenie o začatí exekúcie pod č. k. Ex 4/01-7. Proti exekúcii podala sťažovateľka námietky, ktoré boli uznesením okresného súdu č. k. Ex 629/01-57 z 8. novembra 2001 zamietnuté. Keďže v rámci exekúcie hrozila dražba nehnuteľnosti, v ktorej bývala sťažovateľka, ako spoluvlastníčka si uplatila predkupné právo pred konaním dražby a exekútorovi dlžnú pohľadávku zaplatila. Sťažovateľka uvádza, že neplnila dobrovoľne, ale plnila z dôvodu, aby zabránila dražbe nehnuteľnosti, v ktorej bývala.

Sťažovateľka podala 5. júna 2001 podnet na mimoriadne dovolanie generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“). Generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a najvyšší súd rozsudkom sp. zn. M Cdo 79/02 z 27. augusta 2002 zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Co 235/00, 4 Co 236/00 z 15. januára 2001. Sťažovateľka sa následne obrátila na krajský súd so sťažnosťami na nečinnosť (15. mája 2003, 25. augusta 2003 a 2. októbra 2003). Podľa vyjadrenia podpredsedu krajského súdu k subjektívnym prieťahom nedošlo, pretože krajský súd je zaťažený sporovou agendou a veci vybavuje podľa nápadu priebežne.

Žalobca podaním 12. novembra 2002 vzal návrh na začatie konania späť vzhľadom na to, že v rámci exekúcie došlo k plneniu zo strany sťažovateľky. Sťažovateľka bola vyzvaná krajským súdom na vyjadrenie sa k späťvzatiu návrhu. Sťažovateľka nesúhlasila s tým, aby došlo k späťvzatiu. Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že v rámci exekúcie plnila z dôvodu, aby zabránila dražbe domu, v ktorom bývala. Krajský súd uznesením z 13. októbra 2003 sp. zn. 4 Co 632/02 pripustil späťvzatie a uložil žalovaným v prvom a druhom rade povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 67 230 Sk a trovy štátu 12 279,60 Sk. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 19. decembra 2003, pričom sťažovateľka je toho názoru, že vyčerpala všetky opravné prostriedky, ktoré sú jej poskytované zákonom.

Porušenie základných práv a slobôd vidí sťažovateľka v tom, že okresný súd, krajský súd a súdny exekútor L. G. porušili svojím konaním základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojich práv na nezávislom a nestrannom súde, ako aj právo na spravodlivé, verejné a v primeranej lehote prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktoré garantuje aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ako aj práva na spravodlivý proces bez prieťahov, pretože konajúci súd nekonal spôsobom stanoveným v zákone.

Sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadost'učinenie za 6 rokov konania na okresnom súde a krajskom súde vo výške 10 000 Sk za každý začatý rok prieťahov v konaní

z dôvodu, že je dlhodobo vystavená mimoriadnemu psychickému tlaku a za obdobie 6 rokov nie je možné dovolať sa riadneho prerokovania sporu a náležitého zistenia rozhodujúcich skutočností a následného rozhodnutia vo veci v súlade s právom.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Ústavný súd Slovenskej republiky prijíma sťažnosť sťažovateľky na porušenie základných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1, čl. 48. ods. 2, t. j. že má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ako aj na spravodlivé, verejné a v primeranej lehote prejednanie nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktoré jej garantuje aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a po prijatí na ďalšie konanie navrhujeme, aby bol vydaný nález:

Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovuje, že konaním Okresného súdu v Humennom v právnej veci vedenej pod sp. zn. 11 C 1162/98-126, konaním Krajského súdu v Prešove v právnej veci vedenej pod 4 Co 235/00-167, 4 Co 236/00 a 4 Co 632/02 ako aj konaním súdneho exekútora L. G. v exekučnom konaní pod sp. zn. Ex 4/01-15 v rozpore so zákonom a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, ako aj neprejednaním veci riadne a včas pred Okresným súdom v Humennom v právnej veci vedenej pod sp. zn. 11 C 1162/98-126, Krajským súdom v Prešove v právnej veci vedenej pod 4 Co 235/00-167, 4 Co 236/00 a 4 Co 632/02 došlo k porušeniu jej ústavných práv na spravodlivé prejednanie veci a prejednanie veci bez priedahov zaručených jej čl. 46 ods. 2 (správne malo byť uvedené čl. 46 ods. 1, ako sa uvádza vyššie v petite a aj na iných miestach sťažnosti) a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd ruší uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 13. 10. 2003 sp. zn. 4 Co 632/02 a ukladá Krajskému súdu v Prešove konať v súlade s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. 8. 2002 sp. zn. M Cdo 79/02.

Ústavný súd Slovenskej republiky podľa ust. § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde odkladá vykonateľnosť napadnutého právoplatného uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 13. 10. 2003 sp. zn. 4 Co 632/02, pretože odklad výkonu rozhodnutia nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom, a výkon rozhodnutia, čo sa týka trov konania a trov štátu by

znamenal pre sťažovateľku nepomerne väčšiu ujmu než vznikne iným osobám pri odložení vykonateľnosti.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke M. M. finančné zadosťučinenie vo výške 60. 000,- Sk, ktoré sú Krajský súd v Prešove a Okresný súd v Humennom povinní sťažovateľke vyplatiť v lehote do 1 mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

Ďalej si sťažovateľka uplatnila trovy právneho zastúpenia vo výške 14 100 Sk za tri úkony právnej služby po 4 564 Sk a 3 x paušál vo výške 136 Sk (prevzatie a príprava zastúpenia, napísanie sťažnosti, účasť na pojednávaní).

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal ústavný súd z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V danom prípade ide o dôvod odmietnutia sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, pretože sťažovateľka namietala v konaní okresného a krajského súdu zbytočné prietahy v konaní v súlade s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že ak bola právoplatne skončená skôr, ako sa sťažovateľ domáhal ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov na ústavnom súde, ústavný súd poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ

domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 citovaného zákona má primerané finančné zadosťučinenie povahu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Z dôvodu priet'ahov v konaní a nespravodlivého rozhodnutia si s'ťažovateľka uplatnila primerané finančné zadosťučinenie vo výške 60 000 Sk. Vzhľadom na to, že s'ťažnosť na priet'ahy v konaní bola podaná až po právoplatnom skončení konania, ktoré sa skončilo uznesením krajského súdu o pripustení späťvzatia návrhu na začatie konania sp. zn. 4 Co 632/02 z 13. októbra 2003 (nadobudlo právoplatnosť 19. decembra 2003 a s'ťažnosť bola doručená ústavnému súdu 17. februára 2004), právoplatným rozhodnutím všeobecných súdov bol odstránený stav právnej neistoty, a preto ústavný súd nemá už právomoc na prerokovanie tohto porušenia.

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť prístup k súdu a rovnaké právne postavenie v konaní pred súdom každému, kto žiada o ochranu tých svojich záujmov chránených právnym poriadkom, ktoré štát zveril do právomoci orgánov súdnej moci (II. ÚS 26/96). Článkom 46 ústavy sa zaručuje predovšetkým prístup k súdu, pretože len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na domáhanie sa práva na súdnu ochranu oprávnenou osobou. Súd musí mať zákonom určenú kvalitu. To znamená, že musí byť nestranný a nezávislý (II. ÚS 71/97).

Pokiaľ ide o porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy – základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, vydaním uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Co 632/02 z 13. októbra 2003, ktorým krajský súd pripustil späťvzatie návrhu na začatie konania a zaviazal žalovaných na náhradu trov konania žalobcovi a trov štátu, týmto rozhodnutím nedošlo k porušeniu vyššie uvedeného práva vzhľadom na to, že je v dispozícii žalobcu disponovať návrhom na začatie konania. Ak žalobca vzal návrh na začatie konania späť z dôvodu, že žalovaná pohľadávka bola splnená, nemal krajský súd dôvod rozhodnúť o nepripustení späťvzatia. Preto bolo aj súladne so zákonom rozhodnuté o náhrade trov konania žalobcovi v súlade s § 224 ods. 1

OSP v spojení s § 146 ods. 2 druhou vetou OSP a o náhrade trov štátu v súlade s § 148 ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 OSP.

Pri posudzovaní trov konania v spojení s ustanovením § 146 ods. 2 druhou vetou OSP súd je povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť. K zastaveniu konania môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorého z účastníkov. Zákon ustanovuje len jeden druh prípadov zastavenia konania pre späťvzatie žaloby, ku ktorému došlo pre správanie odporcu, pričom žaloba bola podaná dôvodne, čo zakladá právo žalobcu na náhradu trov zastaveného konania.

Dôvodnosť podania žaloby sa posudzuje procesne. Nerozhoduje, aký by bol výsledok konania, keby nedošlo k späťvzatiu žaloby, ale to, že žalovaný splní to, čoho sa žalobca domáha, a len preto žalobca vezme žalobu späť.

Taktiež v konaní súdneho exekútora L. G., ktorý konal na základe poverenia okresného súdu, nezistil ústavný súd žiadne porušenie základného práva sťažovateľky.

Na základe uvedeného ústavný súd preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k uzneseniu pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2004

Odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka

1. Podľa § 32 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pripájam k uzneseniu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 154/04 z 12. mája 2004 (ďalej len „ústavný súd“ a „uznesenie z 12. mája 2004“) – ktorým bola odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie sťažnosť M. M. (ďalej len „sťažovateľka“), namietajúca porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 1162/98, postupom Krajského súdu Prešov (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Co 235/00, 4 Co 236/00 a 4 Co 632/02 a konaním súdneho exekútora L. G., Exekútorický úrad, Ul. 17. novembra 2022, Čadca (ďalej len „súdny exekútor“), v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. Ex 4/01 – toto odlišné stanovisko, pretože nesúhlasím s výrokom tohto uznesenia a ani s jeho odôvodnením.

2. 1. Pokiaľ ide o spôsob konečného rozhodnutia vo veci sťažovateľky uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Co 632/02 z 13. októbra 2003 (ďalej len „uznesenie z 13. októbra 2003“), v časti týkajúcej sa pripustenia späťvzatia návrhu, zrušenia napadnutého rozsudku a zastavenia konania nemám námietky, výhrady však mám k výrokom o povinnosti žalovaných v 1. a 2. rade (sťažovateľka) zaplatiť spoločne a nerozdielne na trovách žalobcovi sumu 67 230 Sk a okresnému súdu 12 279,60 Sk (ďalej len „výroky o trovách konania“).

2. 2. Pri prvom výroku o trovách konania krajský súd iba poukázal na § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 2 druhou vetou Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a špecifikoval sumu 67 230 Sk, obdobne ako aj pri druhom ohľadne sumy 12 279,60 Sk („... v zmysle ust. § 148 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 224 ods. 1 OSP...“).

Ťažiskom rozhodnutia krajského súdu o trovách konania bola zrejme aplikácia druhej vety § 146 ods. 2 OSP: „Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.“

Aplikácia tohto ustanovenia by mi nerobila problémy vtedy, keď z okolností prípadu dostatočne vyplýva a ani nebolo sporné, že návrh bol podaný dôvodne a vzatý späť bol iba pre správanie odporcu (napr. po podaní návrhu na zaplatenie peňažnej sumy odporca túto dobrovoľne zaplatí a navrhovateľ preto vezme svoj návrh späť). Konkrétne okolnosti tohto prípadu sú však špecifické a nie je dostatočne preukázané najmä, že návrh bol podaný dôvodne, pretože sťažovateľka od počiatku až dosiaľ namieta jeho opodstatnenosť.

Ako vyplýva už z odôvodnenia nálezu ústavného súdu z 12. mája 2004, sťažovateľka uhradila určitú sumu len pre sčasti nesprávne uznesenie krajského súdu z 15. januára 2001, v dôsledku ktorého sa stal rozsudok okresného súdu z 13. marca 2000 právoplatný v časti ohľadne odporcu v prvom rade (bývalý manžel sťažovateľky). Sťažovateľka musela sumu zaplatiť v roku 2001, pretože inak by exekúcia postihla dom, v ktorom bývala aj s maloletou dcérou a ktorý ešte po rozvode nebol medzi bývalými manželmi vypořiadaný. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) až rozsudkom z 27. augusta 2002 pochybenie krajského súdu napravil a po čiastočnom zrušení jeho uznesenia z 15. januára 2001 mu prikázal preskúmať z dôvodu podaného odvolania sťažovateľkou celý napadnutý rozsudok okresného súdu z 13. marca 2000 (to znamená aj v časti ohľadne odporcu v prvom rade). Krajský súd však takto nakoniec vzhľadom na procesný dispozičný úkon navrhovateľa nepostupoval a konanie zastavil. To všetko napriek nesúhlasu sťažovateľky, ktorá chcela, aby bolo v konaní pokračované v intenciách rozsudku najvyššieho súdu z 27. augusta 2002.

Z okolností tohto prípadu teda vyplýva, že uhradenie sumy sťažovateľkou nebolo dobrovoľné (preukazujúce z jej strany dôvodnosť podania návrhu) a dôvodnosť podania návrhu nie je dostatočne preukázaná (krajský súd už v uznesení z 15. januára 2001 pri čiastočnom zrušení rozsudku okresného súdu z 13. marca 2000 tomuto okrem iného prikázal zaoberať sa ako s predbežnou otázkou platnosťou zmluvy o dielo č. 3, o ktorú opiera žalobca nároky v konaní).

Za týchto okolností bolo na krajskom súde, aby zdôvodnil, akým spôsobom sa dopracoval k tomu, že návrh bol podaný dôvodne, a prečo aplikoval § 146 ods. 2 druhú vetu OSP. Uznesenie krajského súdu z 13. októbra 2003 však v tomto smere žiadne dôvody neobsahuje.

2. 3. Väčšina senátu na str. 9 uznesenia z 12. mája 2004 v podstate odobruje výroky krajského súdu o trovách konania v jeho uznesení z 13. októbra 2003, pričom ďalej rozvíja ich zmysel (jej tvrdenie, že „dôvodnosť podania žaloby sa posudzuje procesne“, sa mi javí byť diskutabilné).

Svoje zásadné výhrady k retroaktívnemu nahľadávaniu zmyslu rozhodnutia (výroku) všeobecného súdu, ktorému chýbajú dôvody – zo strany ústavného súdu, som už vyjadril vo svojom odlišnom stanovisku k nálezu sp. zn. III. ÚS 164/03 a opätovne nepovažujem za správne, aby chýbajúce dôvody výrokov uznesenia krajského súdu o trovách konania boli nahrádzané ústavným súdom. Takýto postup je navyše aj v rozpore s inou predošlou judikatúrou ústavného súdu vrátane tretieho senátu.

Napríklad v náleze sp. zn. III. ÚS 119/03, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vytkol rozsudku najvyššieho súdu tiež nedostatok náležitého odôvodnenia v tom smere, aké právne úvahy ho viedli k jeho rozhodnutiu. V týchto súvislostiach poukázal aj na nález sp. zn. IV. ÚS 115/03, v ktorom bolo vyslovené, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“.

Sťažovateľka ako účastníčka súdneho konania, v ktorom bolo rozhodnuté aj o uložení jej občianskej povinnosti (úhrade trov konania), bola tiež oprávnená, aby odôvodnenie súdneho rozhodnutia malo dostatočnú kvalitu. Keďže špecifické okolnosti jej prípadu vyžadovali aj špecifické odôvodnenie výrokov o trovách konania a v tomto smere podľa môjho názoru evidentne existuje ústavný problém, ktorý nebolo možné vyriešiť pri predbežnom prerokovaní jej sťažnosti v zmysle § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, bolo

potrebné jej sťažnosť v časti týkajúcej sa výrokov o trovách konania v uznesení krajského súdu z 13. októbra 2003 z hľadiska namietaného porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru prijať na ďalšie konanie a s poukazom na splnenie podmienok podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde odložiť vykonateľnosť uvedených výrokov.

3. Nesúhlasím tiež s odmietnutím sťažnosti v časti namietajúcej porušenie práv na súdne konanie bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaniach okresného a krajského súdu (súdny exekútor nemohol tieto práva porušiť) z dôvodu, že sťažnosť bola podaná 17. februára 2004, to znamená po právoplatnom skončení veci (19. decembra 2003), a s prihliadnutím aj na predošlú judikatúru ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99 a III. ÚS 20/00).

Z mojich odlišných stanovísk k uzneseniam ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 168/02, III. ÚS 64/03, III. ÚS 109/03, III. ÚS 117/03, III. ÚS 143/03, III. ÚS 150/03, III. ÚS 153/03, III. ÚS 259/03 a III. ÚS 20/04 (na ktoré v týchto súvislostiach v podrobnostiach odkazujem) vyplýva, že právoplatné skončenie veci nie je rozhodujúce z hľadiska podania sťažnosti ústavnému súdu (ale len z hľadiska skončenia lehoty, ktorej primeranosť sa posudzuje) a sťažnosť možno podať v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v lehote dvoch mesiacov od právoplatného skončenia veci.

Keďže sťažnosť bola v tomto prípade podaná v lehote dvoch mesiacov od právoplatného skončenia veci sťažovateľky na všeobecných súdoch, mala byť prijatá na ďalšie konanie aj v tejto časti.

V Košiciach 12. mája 2004